

PORTFEL NALEŻNOŚCI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

lipiec
2013 r.

PROJEKT BADAWCZY:
KONFERENCJI PRZEDSIĘBIORSTW
FINANSOWYCH W POLSCE ORAZ
KRAJOWEGO REJESTRU DŁUGÓW

Informacja sygnałna

PORTFEL NALEŻNOŚCI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

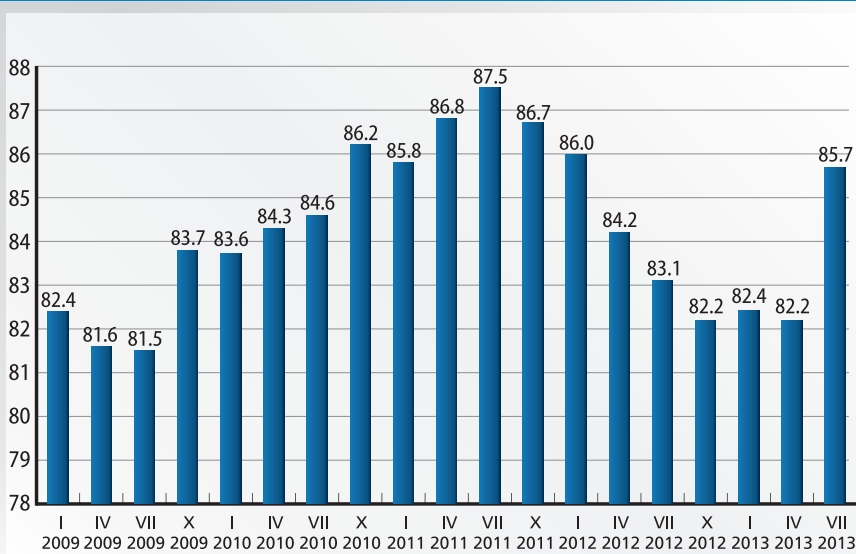
dr Piotr Białowolski

lipiec 2013 r.

Projekt badawczy:
Konferencji Przedsiębiorstw
Finansowych w Polsce oraz
Krajowego Rejestru Długów

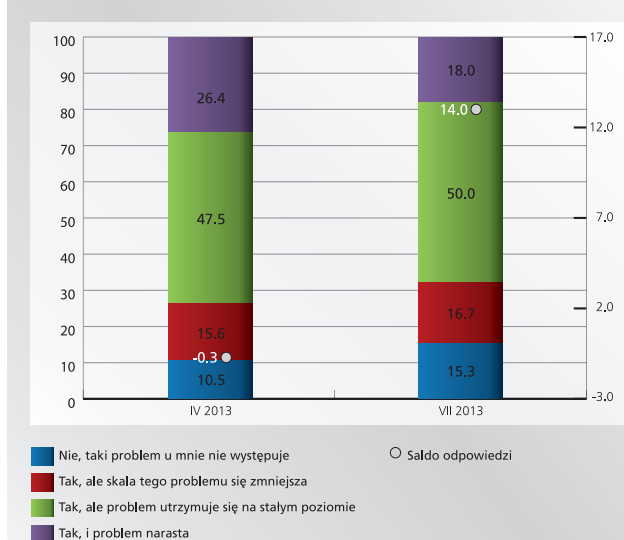
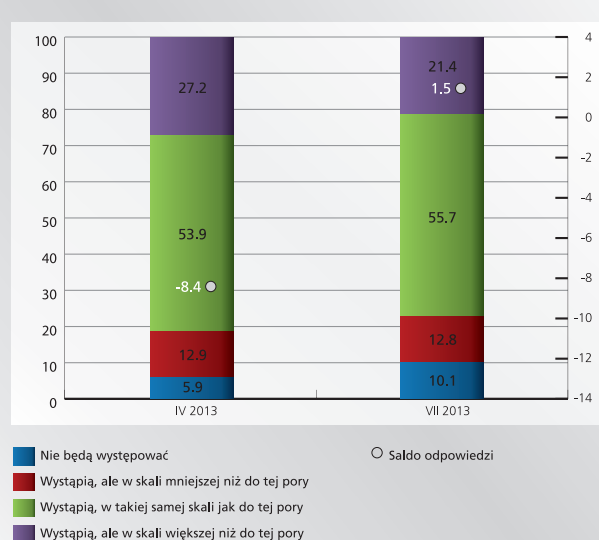
Informacja sygnałna

Indeks Należności Przedsiębiorstw (INP)

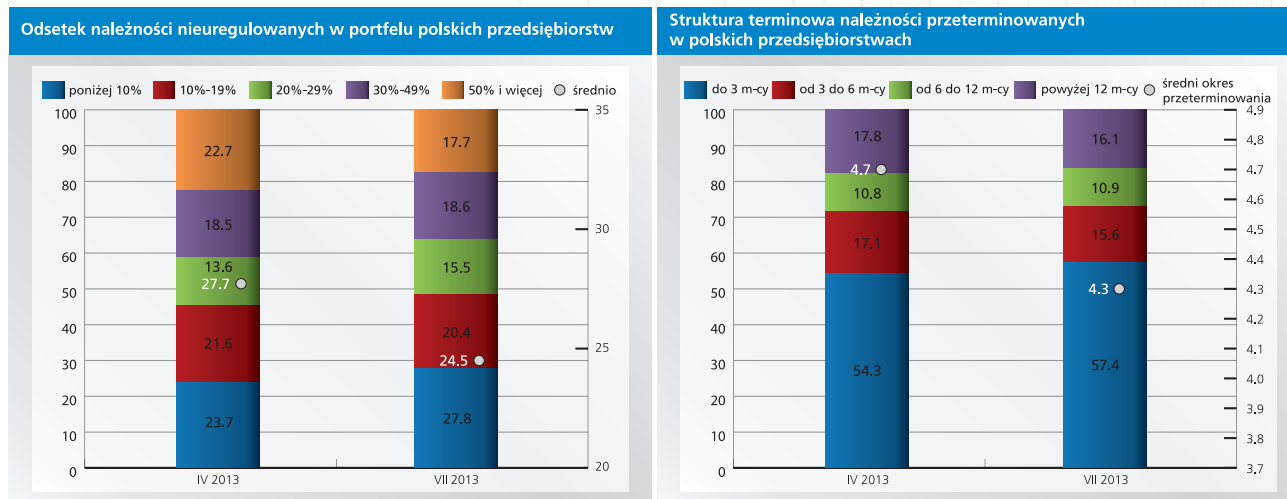
W lipcu 2013 r. badanie Portfel należności polskich przedsiębiorstw pokazało bardzo znaczącą poprawę sytuacji firm w obszarze należności. Przypomnijmy, że w okresie od lipca 2011 do października 2012 mieliśmy do czynienia z silnym spadkiem Indeksu Należności Przedsiębiorstw (INP), po czym jego wartość ustabilizowała się na niskim poziomie. W bieżącym badaniu INP znacząco wzrósł i obecnie wynosi 85,7 punktu. Wzrost wyniósł aż 3,5 pp., podczas gdy w dotychczasowej historii badania kwartalne zmiany wartości wskaźnika wynosiły przeciętnie ok. 0,8 pp. Jest to więc najsilniejsze odbicie w całej historii badania. Tak duża poprawa oznacza, że polskim przedsiębiorstwom obecnie zdecydowanie łatwiej prowadzi się działalność niż jeszcze parę miesięcy temu. Czynniki ten z pewnością korzystnie wpłynie na przyspieszenie dynamiki Produktu Krajowego Brutto w najbliższych miesiącach.

INP jest odzwierciedleniem stanu i opinii przedsiębiorców dotyczących sześciu obszarów związanych z należnościami: stanu i prognozy problemów z ich egzekwowaniem; przeciętnego odsetka przeterminowanych należności w portfelu firmy; średniego okresu przeterminowania; odsetka firm w gospodarce, które na skutek problemów z należnościami nie mogą terminowo regulować swoich płatności; a także przeciętnego odsetka kosztów związanych z nieterminowymi płatnościami ze strony klientów/kontrahentów. Do poprawy w obszarze należności w największym stopniu przyczyniła się poprawa postrzegania problemu z należnościami, a w szczególności to, że znacząco wzrósł odsetek firm, które w ogóle nie mają takich kłopotów. Czynnikiem wpływającym na poprawę wartości wskaźnika był również optymizm co do przyszłej sytuacji w obszarze należności. Oprócz wskaźników jakościowych opisujących percepcję problemu należności, wyraźnej poprawie uległy też wskaźniki ilościowe. Spadł odsetek przeterminowanych faktur w portfelach należności polskich firm, a także skrócił się czas oczekiwania na opóźnione faktury.

Skala problemów z regulowaniem zobowiązań przez klientów/kontraheńców
polskich przedsiębiorców – stan bieżącySkala problemów z regulowaniem zobowiązań przez klientów/kontraheńców
polskich przedsiębiorców – przewidywania

W okresie od października 2012 r. do kwietnia 2013 r. skumulowany odsetek firm, w których problemy z należnościami zmniejszały się, oraz tych, w których problem w ogóle nie występował, utrzymywał się na poziomie niższym niż odsetek firm, w których problem z należnościami powiększał się. W bieżącym badaniu sytuacja uległa nagłemu i znaczącemu odwróceniu – przewaga firm, w których problem należności w ogóle nie występował lub zmniejszał się, wyniosła aż 14 pp. Wskazania w obszarze oceny stanu należności znajdują się na najwyższym poziomie od stycznia 2012 r. i są bardzo zbliżone do wartości obserwowanych w okresie dobrej koniunktury gospodarczej z roku 2011. Biorąc pod uwagę pozytywne wskazania dotyczące sytuacji finansowej firm, można wnioskować, że miała na to wpływ poprawa w obszarze należności. Bardzo prawdopodobne, że w najbliższych miesiącach problemy z należnościami nie będą negatywnie wpływać na sytuację przedsiębiorstw i nie będą hamować wzrostu gospodarczego.

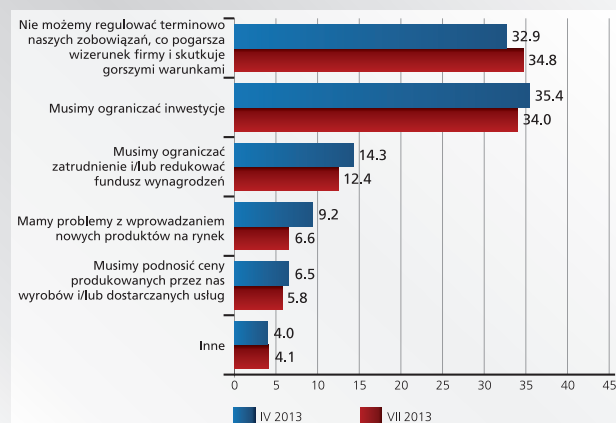
Podobne odwrócenie tendencji odnotowujemy w obszarze prognozy portfela należności. Jeszcze trzy miesiące temu saldo odpowiedzi na pytanie dotyczące portfela należności w kolejnym kwartale wynosiło -8,4 pp., a pół roku temu -16,4 pp. Obecnie saldo wzrosło jednak do poziomu +1,5 pp. Wyniki odpowiedzi na pytanie o prognozę spływu należności świadczą o tym, że optymizm polskich firm rośnie i może się przyczynić do poprawy zaufania w obrocie między przedsiębiorstwami. To zaś powinno wpłynąć na zmniejszenie kosztów zarządzania wierzytelnościami, a także powinno stymulować wzrost inwestycji i zatrudnienia w przedsiębiorstwach.

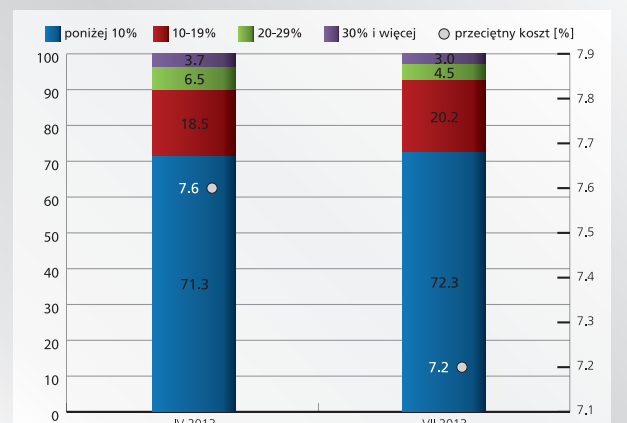
Poprawa w obszarze splywu należności przekłada się zdecydowanie na zmniejszenie udziału przeterminowanych faktur w portfelach należności polskich firm. W bieżącym badaniu przeciętny odsetek opóźnionych faktur spadł do poziomu 24,5%, przy czym w poprzednim kwartale wynosił aż 27,7%. O ile wyniki poprzednich badań wskazywały na powrót do sytuacji z czasów największego kryzysu (początek 2009 r.), o tyle obecnie odsetek przeterminowanych faktur jest na poziomie najniższym od stycznia 2012 r. Spadek przeciętnego udziału opóźnionych faktur w ostatnich trzech miesiącach wynika głównie z mniejszego odsetka firm, które mają w swoich portfelach więcej niż 50% zaległych faktur. Jest to pozytywny sygnał, gdyż znaczny udział opóźnień wiąże się z bardzo wysokim ryzykiem utraty płynności. Zmniejszenie przeciętnego udziału przeterminowanych faktur w portfelu należności polskich firm zostało dodatkowo wzmocnione przez rosnącą grupę firm, które w ogóle nie mają problemu z otrzymywaniem należności. Ich udział sięga bowiem już 15,3% (wobec 10,5% poprzednio).

W okresie od stycznia do kwietnia 2013 r. mieliśmy do czynienia z wydłużeniem przeciętnego okresu oczekiwania na opóźnione faktury. W kolejnym kwartale (od kwietnia do lipca 2013 r.) średni okres przeterminowania zaległych faktur w polskich firmach skrócił się z 4 miesięcy i 21 dni do 4 miesięcy i 9 dni. Skrócenie okresu oczekiwania na należności świadczy o znaczącej poprawie sytuacji przedsiębiorstw w ostatnim kwartale. Pokazuje to również, że wolniej rośnie liczba nowych niespłaconych faktur, a klienci/kontrahenci uregulowali już część zaległości. Tę tendencję potwierdza fakt, że spadła liczba mocno opóźnionych faktur – przeterminowanych ponad 12 miesięcy, a także zmniejszył się udział tych faktur, które nie zostały spłacone w okresie od 3 do 6 miesięcy temu.

Odsetek przedsiębiorstw wskazujących na podejmowanie wybranych działań w związku z nieregularną obsługą zobowiązań przez klientów/kontrahentów

Odsetek przedsiębiorstw, których koszty ponoszone w związku z nieregularną obsługą zobowiązań przez klientów/kontrahentów wynoszą

W bieżącym badaniu mamy do czynienia ze zmianą częstości wskazywania dwóch najczęściej występujących barier. Trzy miesiące temu najbardziej istotną konsekwencją opóźnień w otrzymywaniu należności była konieczność ograniczania inwestycji. Obecnie na pierwsze miejsce powróciła niemożność regulowania własnych zobowiązań, co w konsekwencji może przekładać się na powstawanie zatorów płatniczych. Na utrudnienia w regulowaniu własnych zobowiązań wskazuje 34,8% firm w polskiej gospodarce. Względem sytuacji sprzed trzech miesięcy oznacza to wzrost o 1,1 pp. Na barierę inwestycyjną wskazuje zaś 34% ogółu badanych firm, co oznacza spadek o 1,4 pp. względem poprzedniego kwartału. Częstotliwość wskazywania bariery inwestycyjnej jest o ponad 6 pp. niższa niż w październiku 2012 r., kiedy odnotowaliśmy największe nasilenie tej bariery. Występowanie trudności z regulowaniem własnych należności jest natomiast wskazywane dużo rzadziej niż w okresie największego kryzysu, kiedy przejściowo nawet 43,2% przedsiębiorstw miało tego typu problemy (lipiec 2009 r.).

W poprzednim kwartale przedsiębiorcy przyznawali, że rosną koszty związane z nieterminową obsługą zobowiązań przez klientów/kontrahentów. W bieżącym badaniu odnotowujemy jednak spadek tych kosztów. Obecnie sięgają one 7,2% ogółu kosztów przedsiębiorstw. Stosunkowo niski poziom kosztów (niższy o 0,8 pp. od średniej z ostatnich osiemnastu kwartałów) jest sygnałem, że firmy dobrze sobie radzą z problemem opóźnień i są w stanie zamortyzować ich negatywne skutki.

